

Рівненський державний
гуманітарний університет

Студентський дайджест

Збірник наукових матеріалів
здобувачів вищої освіти

№ 9
2024

Рівненський державний гуманітарний університет
Психолого-природничий факультет

Студентський дайджест

збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти

Випуск 9

Рівне, 2024

Студентський дайджест : збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти.
Випуск 9. Рівне : РДГУ, 2024. 106 с.

Головний редактор :

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор, перший проректор, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету

Виконавчий редактор :

Корчакова Наталія Вікторівна – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Члени редакційної колегії :

Павелків Віталій Романович – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри загальної психології та психодіагностики, декан психолого-природничого факультету Рівненського державного гуманітарного університету.

Безлюдна Валентина Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Юрчук Олена Сергіївна – здобувач ступеня PhD кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету за спеціальністю 053 «Психологія».

*Друкується за рішенням Вченої Ради РДГУ
(протокол № 4 від 25 квітня 2024 року).*

Висновки. Психодіагностика агресивності у молодшому підлітковому віці є важливим напрямком роботи психологів та педагогів. Вона дозволяє своєчасно виявляти проблеми та розробляти ефективні стратегії профілактики та корекції агресивної поведінки підлітків.

Для діагностики агресивності у молодших підлітків використовуються різноманітні методи, такі як опитувальники, проєктивні методики та спостереження. Кожен з цих методів має свої переваги та обмеження, тому важливо використовувати їх у комплексі для отримання більш повної та достовірної інформації.

Список використаних джерел

1. Бандура А. Теорія соціального научіння. Київ: Лібра, 2019. 320 с.
2. Галян О. І., Галян І. М. Психодіагностика: навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2021. 464 с.
3. Максименко С. Д. Психологія особистості. Київ: КММ, 2020. 584 с.
4. Романова Н. Ф., Свиридюк Т. В. Психодіагностика: навчальний посібник. Київ: Каравела, 2021. 456 с.

УКД 159.922.8316.628

ВПЛИВ ЕМОЦІЙНОЇ СФЕРИ НА АКТИВНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ В ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ

Мацкевич Ольга, здобувач ОС «бакалавр»
спеціальності 053 «Психологія», II курс, РДГУ
Науковий керівник: Дзеджера О.В., ст. викладач

Постановка проблеми. Юнацький вік є періодом значних змін в емоційній сфері та активності особистості. Емоції грають ключову роль у формуванні особистості, впливаючи на поведінку, взаємини з оточуючими та вибір життєвого шляху. Проте, не завжди емоційна сфера сприяє активності особистості.

Однією з ключових проблем є вплив негативних емоцій на активність особистості в юнацькому віці. Негативні емоції можуть пригнічувати мотивацію та здатність до самореалізації, сприяючи відчуттю безпорадності та втрати інтересу до життя. Невміння керувати власними емоціями та вирішувати конфліктні ситуації може обмежувати соціальну активність молоді, що призводить до відчуття відчуженості та неприйнятності серед однолітків.

Таким чином, розуміння впливу емоційної сфери на активність особистості в юнацькому віці є важливим аспектом для розвитку психолого-педагогічних підходів до підтримки молоді в їхньому особистісному зростанні та самореалізації.

Мета дослідження – теоретичне обґрунтування впливу емоційної сфери на активність особистості в юнацькому віці.

Виклад основного матеріалу дослідження. Юнацький вік, який в психології зазвичай визначається від 17-18 років до 23-25 років, є періодом інтенсивного розумового, емоційного та соціального розвитку. Білоус О. В. зазначає, що цей період поділяється на дві стадії: ранню юність (від 17 до 18 років) і безпосередню юність (від 23 до 25 років) [1].

У юнацькому віці особистість зазнає значних емоційних перепадів, таких як страх, стрес, зміна настрою, іноді лютя. Цей період характеризується формуванням готовності до професійного самовизначення та вступу в нове, самостійне життя.

Емоційна сфера в структурі психіки людини займає важливе місце, оскільки є одним із регуляторів поведінки людини та пізнання оточуючого світу. Здійснення регуляції відбувається через усвідомлення значущості тих чи інших зовнішніх чинників та об'єктів, що знаходить свій відбиток у суб'єктивних формах оціночного переживання. Таким чином, емоційні феномени (емоції, афекти, настрій, стресові стани та ін.) проникають в усі психічні процеси та функції, сприяють організації діяльності людини при задоволенні її потреб.

Багатогранність та високий рівень суб'єктивності прояву зумовлює значну кількість наукових підходів до вивчення змісту емоцій та їхньої ролі в житті людини. Свого часу це питання було предметом вивчення представників різних шкіл та напрямів психології (В. Вундт, Р. Вудвортс, У. Джемс, К. Изард, У. Кеннон, К. Ланге, Д. Лінделі, Р. Плутчик, З. Фрейд та ін.). Разом зі спробами знайти першопричину емоційних станів розвивалися і уявлення про суть цього явища в різних існуючих теоріях.

Емоційна сфера – це система важливих емоцій, які є пріоритетними для життя особистості. Вона відображає ставлення особистості до дійсності через реакцію всього організму на стимули. Руденко В. С. і Пашко А. О. звертають увагу на те, що у порівнянні з когнітивними процесами, що становлять образи та відношення предметів матеріального світу, емоційна сфера відображає переживання особистості щодо важливих для неї об'єктів, явищ та подій [5].

Характер емоцій виявляється у способі, яким вони відображаються, у їхній формі, структурі та особливостях прояву. Виділення переживань, як способу прояву емоцій та їх протиставлення образам у когнітивній сфері підкреслює відмінність між когнітивними та емоційними процесами, а їх визначення як форм психічного відображення підкреслює їхню взаємодію та єдність. Емоційні процеси впливають на пізнавальну діяльність людини, регулюючи її спрямованість та кількість інформації.

У юнацькому віці емоційна сфера має свої особливості, що визначаються змінами в організмі та соціальному середовищі. У зв'язку з гормональними змінами та соціальним стресом, юнаки та дівчата можуть швидко переходити від одного емоційного стану до іншого. Молодь часто шукає способи вираження своїх емоцій через музику, мистецтво, літературу чи соціальні мережі. Соціальний тиск і взаємодія з однолітками можуть суттєво впливати на емоційний стан молоді та їхнє рішення.

С. Прищепа зазначає, що досить важливу роль в юнацькому віці відіграє активність особистості. Слово «активність» можна тлумачити, як стан або якість бути активним, діяльним, енергійним, ініціативним. Це означає, що особа проявляє активність у своїй поведінці, ініціативу та енергію у власних діях, виявляє бажання брати участь у подіях та процесах, що відбуваються довкола [4].

Активність особистості, згідно з визначенням С. Гончаренка, – це здатність людини до свідомої праці та соціальної активності, визначена її внутрішніми ресурсами та взаємодією з оточуючим середовищем, а також особистим самовдосконаленням через осмислене засвоєння як матеріальних, так і духовних культурних цінностей [2].

Активність особистості у цей період є складним та багатогранним явищем, яке відображається у різних сферах життя молоді. Вона визначається не лише фізичною рухливістю, але й інтелектуальною, соціальною та психологічною активністю:

- фізична активність: у юнацькому віці фізична активність грає важливу роль у забезпеченні здоров'я та фізичного розвитку. Молодь активно займається спортом, фізичними вправами, бере участь у змаганнях та іграх, що сприяє не лише підтримці фізичного здоров'я, а й формуванню дисципліни, самоконтролю та командного духу;

- інтелектуальна активність: у цьому віці активна участь у навчальних процесах, поглиблене вивчення певних предметів чи галузей знань, виконання творчих завдань, самостійне вивчення нових тем стають важливими елементами інтелектуальної активності;

- соціальна активність: особи юнацького віку починають активно досліджувати світ, вступають у взаємодію з однолітками та дорослими, розвивають навички спілкування, формують власну соціальну ідентичність. Участь у громадських заходах, волонтерська діяльність, участь у громадських організаціях – усе це є важливими аспектами соціальної активності;

- психологічна активність: у юнацькому віці відбувається активний пошук власного «Я», формування цілей, цінностей та поглядів на світ. Молодь може досліджувати власні емоції, розвивати навички саморефлексії та самоаналізу, стверджує С. Прищепа [3].

Загалом, активність особистості в юнацькому віці є ключовим чинником у формуванні та розвитку індивідуальності, визначенні життєвих пріоритетів та досягненні успіху в різних сферах життя.

Емоційна сфера здійснює значний вплив на активність особистості, особливо в юнацькому віці. Негативні емоції, такі як стрес, тривога, апатія чи пригніченість, можуть знижувати мотивацію та енергію для діяльності. Наприклад, особистість, яка відчуває тривогу через низьку самооцінку, може уникати нових викликів та можливостей для самореалізації. З іншого боку, позитивні емоції, такі як радість, захоплення чи самодостатність, можуть стимулювати активність та творчість. Юнак, який відчуває позитивні емоції від певної діяльності, буде більш схильним до активної участі у ній та до досягнення результатів.

Крім того, емоційна стабільність також впливає на активність особистості. Особа з високим рівнем емоційної стабільності може краще керувати своїми емоціями та стресом, що сприяє більш ефективній діяльності та досягненню поставлених цілей.

Висновки. Отже, емоційна сфера відіграє важливу роль у формуванні та регулюванні активності особистості в юнацькому віці. Індивіди повинні розвивати навички управління своїми емоціями, щоб забезпечити максимальну продуктивність та самореалізацію.

Позитивний вплив на емоційну сферу, такий як навчання навичкам емоційного інтелекту, психологічна підтримка та створення сприятливого середовища, відбивається на формуванні позитивного емоційного фону, що, своєю чергою, сприяє кращій активності, мотивації та успіху в різних сферах життя. Розуміння важливості емоційної сфери у юнацькому віці може допомогти підтримувати здоровий розвиток та самодосконалення у цьому віковому періоді.

Список використаних джерел

1. Білоус О. В. Вікова психологія : навчальний посібник. Чернігів : Чернігівський національний педагогічний університет імені Т. Г. Шевченка, 2015. 108 с.
2. Гончаренко С. Український педагогічний словник. Київ : Либідь, 1997. 374 с.
3. Прищепа С. М. Особистісна активність як основа життєдіяльності школяра. URL: <https://salo.li/F6e10b0> (дата звернення: 21.03.2024).
4. Прищепа С. М. Соціальна активність як складова успішного формування особистості. *Просоціальна особистість у гендерному вимірі: теоретико-методологічні та прикладні аспекти* : матеріали VI Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю, 31 трав. 2023 р. Умань : ЦП «Компринт», 2023. С. 179–181.
5. Руденко В. С., Пашко А. О. Емоційна сфера особистості. *Актуальні проблеми юриспруденції та психології* : матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конф., 30 листопада 2022 р.). Дніпро : ВВПЗ «ДГУ», 2022. С. 110–112.

УДК [159.9:316.77]:355.422(477)

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ВПЛИВУ НА НАСЕЛЕННЯ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Мельничук Оксана, здобувачка ОС «магістр»

спеціальності 053 «Психологія», 1 курс, РДГУ

Науковий керівник: Піонтковська Д.В., канд. психол. наук, доцент

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку суспільства спостерігається бурхливий розвиток інформаційно-цифрових технологій, що мають суттєвий вплив як на життя людства загалом, так і на життєдіяльність кожної конкретно людини. Особливої актуальності та важливості такий вплив набуває в кризових суспільних ситуаціях пролонгованої дії, до яких відноситься стан війни.

Сучасний воєнний стан в Україні характеризується не лише бойовою складовою, але й інформаційною, яка відіграє дуже важливу роль у підтримці нормального психологічного

ЗМІСТ

Архипова Юлія Умови та особливості психологічної готовності юнаків до батьківства.....	3
Галело Тетяна Адаптація внутрішньо переміщених осіб як психологічна проблема	5
Грицюк Карина Вплив участі у бойових діях на психоемоційний стан військових збройних сил України	8
Данильченко Олександр Психологічні особливості впливу інтернет-технологій на студентську молодь.....	11
Дульнєва Анна Особливості емоційного самопочуття дітей під час війни.....	13
Ільчук (Смик) Олена Сутність поняття «емоційна стійкість» у психолого-педагогічних дослідженнях.....	15
Коновалов Артем Передумови психологічної реабілітації працівників Державної служби України з надзвичайних ситуацій в умовах війни.....	16
Косяк Тетяна Емоційна регуляція станів дітей дошкільного віку методом терапії іграшкою.....	20
Котяш (Ряба) Леся, Безлюдна Валентина Ставлення молоді до представників нетрадиційної орієнтації.....	22
Марковець Юстина Особливості психологічної готовності особового складу військ (сил) ЗСУ до участі в бойових діях	25
Мартинюк Ольга Шляхи подолання стресу в підлітковому віці	27
Маснюк Тетяна Психологічні особливості прояву тривожності в юнацькому віці під час війни	29
Масюк Василина Психодіагностика агресивності у молодшому підлітковому віці.....	32
Мацкевич Ольга Вплив емоційної сфери на активність особистості в юнацькому віці	33
Мельничук Оксана Психологічні аспекти інформаційного впливу на населення під час війни	36
Миронець Ірина Психологічні особливості емоційної сфери в підлітковому віці...	38
Натина Ганна Підходи до вирішення проблеми запобігання професійному вигоранню	41
Пантелюк Марія Психологічні особливості мотивації навчальної діяльності студентів	43

Панько Аліна Катерина Психологічні чинники вибору професії старшокласниками.....	46
.....	
Парчук Софія, Юрчук Олена Відновлення психічного здоров'я особистості засобами арт-терапії	48
Пацкова Галина Психологічні особливості реабілітації військовослужбовців, які пережили посттравматичний стресовий розлад (ПТСР).....	51
Пермінова Наталія, Яцюк Наталія Психологічні методи управління персоналом як чинник підвищення його ефективності.....	55
Поліщук Максим Особливості розвитку міжособистісної комунікації в юнацькому віці	57
Польняк Ольга Поняття «травматичного стресу» в психолого-педагогічній літературі та його особливості.....	59
Попружок Софія Специфіка корекції мовлення у дітей з ДЦП.....	62
Рожко Олена Особливості розвитку літературних здібностей в підлітковому та юнацькому віці.....	64
Солоп Тетяна, Піонтковська Діана Теоретичний аналіз розвитку національної самосвідомості студентської молоді.....	68
Стащук Анна Детермінація психоемоційної сфери особистості природними чинниками.....	71
Тадесв Гордій Роль невербальної комунікації в процесі продажу.....	76
Тулупов Сергій Подружжя психологічна сумісність як фактор благополуччя і щастя родини	78
Хома Людмила Формування медіагігієни українського юнацтва у період війни	81
Чорноус Яна Класифікація синдрому дитячого аутизму.....	85
Шалівський Павло Особливості переживання дитиною кризи в сім'ї	90
Юдко Вікторія Сутність психологічної готовності особистості до участі у бойових діях та її детермінації	92
Юрчук Олексій, Кравчук Анна Дитячо-батьківські взаємовідносини як провідний чинник розвитку ідентичності дитини.....	94
Юрчук Олена, Рижа Мирослава Робота психолога закладу дошкільної освіти в умовах воєнного стану.....	96
Юрчук Олена, Стеблюк Яна Феномен життєстійкості у поглядах вітчизняних та зарубіжних вчених	99